

Sprawozdanie z realizacji ścieżki MINI w Projekcie AST OTWARTA współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w Ramach Programu Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, nr umowy o dofinansowanie: POWR.03.05.00-00-A037/21, działania pozwalające na osiągnięcie bazowego poziomu wsparcia gwarantującego otworzenie się na potrzeby osób z niepełnosprawnościami

Analiza potrzeb

W AST studiuje i pracują osoby z niepełnosprawnościami. W okresie realizacji Projektu AST OTWARTA Uczelnia przeprowadziła analizę potrzeb nie tylko studentów i studentek, ale też absolwentów/absolwentek, czy potencjalnych kandydatów/kandydatek z niepełnosprawnościami. Pogłębione wywiady przeprowadzały osoby, będące w składzie Zespołu ds. dostępności. Celem ich pracy było lepsze poznanie i zrozumienie potrzeb kandydatów/kandydatek oraz studentów/studentek ze szczególnymi potrzebami (w tym przede wszystkim osób z niepełnosprawnościami) oraz wypracowanie katalogu wstępnych propozycji zmian w obszarze kształcenia dostosowanego do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Zespół ds. dostępności pracował w składzie: mgr Tomasz Wesołowski, prof. dr hab. Anna Kramarczyk, dr Katarzyna Anna Małachowska, Beata Cichy, Adrianna Mrowiec, mgr inż. Cecylia Kominiarczyk we współpracy z doświadczonymi moderatorami. Ww. współpraca bazowała na serii siedmiu warsztatów realizowanych zgodnie z metodą *design thinking*. Osoby chodzące w skład zespołu realizowały badania odbiorców, które przyjęło postać jedenastu bezpośrednich spotkań i pogłębionych rozmów z osobami, które mogły uwrażliwić zespół ds. dostępności na różne aspekty „akademickiego” funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami.

Informacja o dostępnych formach wsparcia: formy dostosowania procesu rekrutacji dla osób z niepełnosprawnościami będącymi kandydatami na studia

W ramach realizacji projektu AST OTWARTA dostosowaliśmy proces rekrutacji dla osób z niepełnosprawnościami kandydujących na studia. Zasady i tryb postępowania kwalifikacyjnego przy przyjmowaniu na I rok studiów na wszystkich wydział i kierunkach realizowanych w naszej Uczelni stanowią między innymi, że;

Osoba kandydująca na studia będąca osobą z niepełnosprawnością:

- 1) podlega tym samym zasadom rekrutacji i procedurze przyjęcia na studia, co pozostali kandydaci/kandydatki,
- 2) może ubiegać się o dostosowanie postępowania rekrutacyjnego w związku ze szczególnymi potrzebami wynikającymi ze specyfiki niepełnosprawności,
- 3) określa, w jakiej formie i terminie powinna wystąpić o dostosowanie postępowania rekrutacyjnego.

Zakres i formę dostosowania postępowania rekrutacyjnego ustala się indywidualnie na podstawie wniosku kandydata/kandydatki zawierającego oczekiwaną pomoc oraz rozmowy z Pełnomocnikiem Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami.

Dostosowanie postępowania rekrutacyjnego dla kandydata/kandydatki z niepełnosprawnością może polegać między innymi na: wydłużeniu wnioskowanej części egzaminu, skorzystania z usługi tłumacza polskiego języku migowego, zmianie zestawu zadań wymaganych od kandydata/kandydatki na poszczególnych etapach postępowania rekrutacyjnego uwzględniające jego/jej rodzaj niepełnosprawności, przy jednoczesnym zachowaniu kryterium oceny obowiązujących pozostałych kandydatów na danym etapie postępowania, zmianie sali wyznaczonej na egzamin, zmianie egzaminu przeprowadzanego w formie grupowej na indywidualny, zastosowanie innej formy zapisu wymaganej pracy pisemnej. To otwarty katalog form wsparcia, który może stanowić punkt wyjścia do uzgodnień z kandydatek/kandydatką z niepełnosprawnościami.

Przydatny dla osób kandydujących na studia w AST jest też z pewnością przygotowany przez nas „Przewodnik dla osób ze szczególnymi potrzebami”, zawierający nie tylko informacje dot. rekrutacji, ale też form wsparcia, na które osoba z niepełnosprawnością może liczyć już jako student/studentka AST.

Do dyspozycji Pełnomocnika i osób zajmujących się obsługą osób kandydujących na studia jest mobilna pętla indukcyjna.

Informacja o dostępnych formach wsparcia: formy dostosowania procesu kształcenia dla studentów i studentek z niepełnosprawnościami.

W ramach realizacji projektu AST OTWARTA wdrożyliśmy następujące formy dostosowania procesu kształcenia dla studentów/studentek z niepełnosprawnościami;

- 1) zapewnienie dostępności zajęć dydaktycznych, np.:
 - a) zwiększenie dopuszczalnej liczby nieobecności na zajęciach,
 - b) zmianie trybu uczestnictwa w zajęciach na eksternistyczny,
 - c) udział w zajęciach w formie zdalnej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej,
 - d) możliwość wyboru grupy zajęciowej,
 - e) możliwość rejestracji zajęć w celu ich udostępnienia studentowi,
 - f) przygotowanie materiałów dydaktycznych w alternatywnej formie zapisu,
 - g) sporządzanie notatek z zajęć w alternatywnej dostępnej formie poprzez wykorzystanie dyktafonu czy wykonywanie zdjęć.
- 2) zapewnienie dostępności procesu weryfikacji efektów uczenia się (zaliczeń i egzaminów), np.:
 - a) zapewnieniu dostępnej formy zaliczenia dostosowanej do szczególnych potrzeb osoby studiującej (zmiana formy zaliczenia/egzaminu z pisemnej na ustną, z ustnej na pisemną, przystąpienie do zaliczenia w formie zdalnej itd.)
 - b) możliwość wskazania miejsca zaliczenia/egzaminu wedle potrzeb – wybór sali,

- c) możliwość odbycia zaliczenia/egzaminu w formie indywidualnej zamiast grupowej,
 - d) zapewnienie dostępności materiałów egzaminacyjnych dostosowanych do potrzeb osoby z niepełnosprawnością,
 - e) zapewnienie odpowiedniego czasu na weryfikację efektów uczenia się – wydłużenie czasu zaliczenia/egzaminu do 50% w stosunku do pozostałych studentów,
 - f) podział materiału zaliczeniowego/egzaminacyjnego na partie i możliwość zaliczania/zdawania egzaminu partiami,
 - g) obecność podczas zaliczenia/egzaminu asystenta dydaktycznego lub asystenta osobistego,
 - h) wykorzystanie w czasie zaliczeń/egzaminów specjalistycznych narzędzi lub aplikacji,
- 3) zapewnienie dostępności materiałów dydaktycznych – druk w zwiększonej czcionce, nagranie audio, nagranie video,
- 4) indywidualna organizacja studiów.

Struktura organizacyjna

Rektor AST 1 grudnia 2021 roku powołała Pełnomocnika Rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Funkcję Pełnomocnika pełni mgr Tomasz Wesołowski – nauczyciel akademicki zatrudniony w AST. Zakres obowiązków Pełnomocnika został szczegółowo określony. Jego kształt uzgodnili członkowie Zespołu ds. procedur. W skład tego Zespołu wchodziły również osoby ze środowiska OzN.

Procedury

W oficjalnych dokumentach naszej Uczelni tj. w Statucie znajduje się zapis o wyrównywaniu szans osób z niepełnosprawnościami w dostępie do edukacji. W wyniku realizacji Projektu AST Otwarta dotychczas istniejący zapis został rozszerzony Uchwałą nr 105/2020-24 Senatu Akademii Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego z dnia 5 czerwca 2023 roku.

W ramach realizacji Projektu AST OTWARTA uzupełniliśmy też instrukcje ewakuacyjne o adekwatne zapisy dot. ewakuacji osób z niepełnosprawnością. Osoby zatrudnione w AST miały też możliwość wzięcia udziału w szkoleniu z zasad ewakuacji studentów i pracowników z uwzględnieniem procedur dot. osób z niepełnosprawnościami. Szkolenie skierowane było w szczególności do osób odpowiedzialnych za ewakuację.

Technologie wspierające

Wdrożyliśmy stronę internetową Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami (www.otwarta.ast.krakow.pl) zawierającą podstawowe informacje dla osób

z niepełnosprawnościami, w szczególności dotyczące rekrutacji na studia i dostosowań procesu kształcenia.

Udoskonaliliśmy uczelnianą stronę internetową AST (www.ast.krakow.pl) o nowe funkcjonalności standardu dostępności. Uruchomiliśmy stronę internetową Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni (<https://bip.ast.krakow.pl/>) spełniającą standardy dostępności. Równie istotne było dla nas podniesienie kompetencji dot. tworzenia treści dostępnych cyfrowo u administratorów naszych stron. Pracownicy administracji AST mieli szansę uczestniczenia w 2-dniowym szkoleniu z przygotowywania dostępnych cyfrowo dokumentów. W szkoleniu wzięła udział zdecydowana większość administratorów odpowiedzialnych za tworzenie dokumentów na strony internetowe.

Przez okres realizacji Projektu AST OTWARTA wzmocniliśmy również nasz zespół zatrudniając na pół etatu specjalistę ds. technologii wspierających. Specjalista ten był między innymi odpowiedzialny za bieżące wsparcie redaktorów strony internetowej Uczelni, stały monitoring wprowadzanych treści i dokonywanie stosownych, adaptacji na stronie internetowej AST. Przygotował też dla osób zatrudnionych w naszej Uczelni instrukcje przygotowywania dostępnych cyfrowo dokumentów.

Architektura

W ramach realizacji Projektu AST Otwarta wdrożyliśmy rozwiązania z zakresu architektury, w celu likwidacji barier architektonicznych dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności, w tym m.in.:

- 1) dostosowanie siedziba Pełnomocnika ds. OzN. Siedziba ta gwarantuje dostępność wszystkich procesów i dyskreję podczas spotkań i konsultacji,
- 2) wyposażenie budynków w Krakowie i we Wrocławiu w platformy schodowe i podjazdy umożliwiające dostęp do pomieszczeń osobom z niepełnosprawnością ruchową,
- 3) przyjęcie rozwiązań w zakresie szczególnych rozwiązań dla osób głuchych lub słabosłyszących tj. przenośne pętle indukcyjne oraz recepcyjne, stanowiskowe pętle indukcyjne oraz pętla indukcyjna na scenie Dużej Teatru AST we Wrocławiu,
- 4) Wyposażenie ośrodków w Krakowie, Bytomiu i Wrocławiu w ekrany i projektory służące do wyświetlania napisów.
- 5) Przyjęcie rozwiązań w zakresie szczególnych rozwiązań dla osób niewidomych lub niedowidzących tj. tyflomapy w budynkach Uczelni, oznakowanie pomieszczeń w budynkach Uczelni napisami w języku Braille'a.

Szkolenia podnoszące świadomość niepełnosprawności

Pełnomocnik Rektora AST ds. Osób z niepełnosprawnościami przeszedł specjalistyczny kurs dla pełnomocnika rektora ds. osób z niepełnosprawnościami. Pracownicy Uczelni mieli możliwość odbycia podstawowego szkolenia podnoszącego wiedzę

i świadomość na temat niepełnosprawności. W szkoleniu tym wzięli też udział Rektor, Prorektorzy, Kanclerz i jego zastępczyni oraz większość dziekanów.

W trakcie realizacji Projektu AST OTWARTA Pracownicy Uczelni mieli możliwość wzięcia udziału w szeregu innych szkoleń podnoszących świadomość niepełnosprawności

Zobowiązania dot. dalszej poprawy dostępności AST

Akademia Sztuk Teatralnych im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie zapewni funkcjonowanie:

- 1) pełnomocnika rektora ds. osób z niepełnosprawnościami najkrócej do zakończenia roku akademickiego 2025/2026,
- 2) specjalisty ds. technologii wspierających przez minimum jeden rok od daty zakończenia realizacji Projektu AST Otwarta.

Ponadto dokona wszelkich starań, aby ww. stanowiska funkcjonowały w Uczelni na stałe. Doceniamy, jak wiele zmian udało się już wdrożyć w związku z dostosowaniem Uczelni do pełniejszego udziału osób z niepełnosprawnością do nauki, w tym te, które zaszyły w świadomości i w obszarze kompetencji kadry uczelni.

Będziemy w przyszłości dążyć do poprawy stanu dostępności Uczelni i ciągłego jej zwiększania, w szczególności poprzez otwarcie na specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnością i tworzenie Uczelni dostępnej w sposób kompleksowy.

/-/ Rektor AST
prof. dr hab. Dorota Segda